

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2307808	Diepen, Willy van	FYS-SR	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
Projectmatige aanpak 'Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij'			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. De opdrachtformulering voor de aanpak 'Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij' goed te keuren;
2. De € 100.000 subsidie van de Provincie in te zetten voor inhuur van een projectleider om verder uitvoering te geven aan de bestuurlijke opdracht en een verder uitgewerkte begroting op te stellen.
3. Een nieuwe bestemmingsreserve 'Proeftuin Nijverheid Aardgasvrij' in te stellen;
4. De reeds ontvangen en deels te ontvangen decentralisatie-uitkering voor de proeftuin groot € 4.246.280 bij begrotingswijzing 19026 te bestemmen als reserve proeftuin Nijverheid Aardgasvrij.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De wijk de Nijverheid is door het Rijk geselecteerd om als een van de eerste wijken van Nederland aardgasvrij te worden. Ooit was de Nijverheid de eerste Hengelose wijk die op het aardgas werd aangesloten. Nu is het de eerste bestaande wijk die in Hengelo op een alternatieve manier verwarmd gaat worden. Dit betekent dat iedere woning een nieuwe verwarmingsbron gaat gebruiken. Woningcorporatie Welbions gaat een groot aantal woningen verduurzamen. Ook particulieren worden hiertoe aangemoedigd. De doelstelling is om tenminste 500 woningen aardgasvrij te maken. Om dit alles in goede banen te leiden wordt een projectorganisatie voor de wijk opgezet. De gemeente is 4, 25 miljoen euro toegezegd om de woningeigenaren te compenseren voor de hoge kosten van het overstappen. De gemeenteraad heeft besloten de voorstellen van het college over de projectaanpak goed te keuren. Het college kan richting de wijk beginnen met het maken van uitvoeringsplannen. Bij deze plannen worden ook bewoners betrokken, zij krijgen een eigen plek in de projectorganisatie.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2307808	R.Cremers	FYS-SR	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
Projectmatige aanpak 'Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij'			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Geschiedenis 'Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij'

De landelijke Green Deal 'Gasloze Wijken' (maart 2017) was één van de eerste concrete stappen in de strategie van de Energieagenda van het Rijk. Hengelo is één van de 30 partnergemeenten in deze green deal. Het stoppen met aardgas staat centraal in de green deal. Omdat Hengelo in 2050 aardgasloos in de warmtebehoefte wil voorzien, moeten we een alternatief ontwikkelen voor de wijken waar het gasnet wordt afgekoppeld. In het programma Nieuwe Energie Hengelo, dat door de raad in september 2017 is vastgesteld, is aangegeven, dat we warmteplannen ontwikkelen voor de toekomstige warmtevoorziening.

Het 'Ontwerp-Klimaatakkoord' dat in december 2018 tot stand is gekomen, bevat een opdracht aan gemeenten om een Transitievisie Warmte op te stellen. Gemeenten stellen uiterlijk 2021 deze transitievisies vast. In een Transitievisie Warmte wordt het tijdspad vastgesteld waarin wijken worden verduurzaamd volgens nader uit te werken warmteplannen. In aanloop naar deze warmteplannen, is het gewenst om te komen tot een voorkeurscenario van de alternatieve warmtevoorziening per wijk. De Transitievisie Warmte zal elke vijf jaar geactualiseerd worden. Het Rijk onderzoekt hoe de regie over de lokale energie- en warmtetransitie bij gemeenten neer is te leggen via wetgeving rekening houdend met de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Vooruitlopend daarop heeft het Rijk gevraagd welke gemeenten willen laten zien hoe die transitie zou kunnen, middels zogenoemde proeftuinen in het kader van het Programma Aardgasvrije Wijken. De proeftuinen dienen ook om de technische voorkeursscenario's voor een alternatieve warmtevoorziening te onderzoeken en te valideren. De buurt 'de Nijverheid' is op basis van een voorstudie geselecteerd als kansrijk. Dit is gebaseerd op de idee dat het aanleggen en aansluiten op een lokaal warmtenet qua techniek en aantallen woningen relatief snel en eenvoudig zou kunnen.

Stand van zaken

Waar staan we nu? In termen van projectfasering zitten we nu aan het eind van de ontwikkelfase. Er liggen twee business cases met een uitwerking van twee technische varianten: een individuele oplossing in de vorm van een hybride warmtepomp, en een collectieve oplossing in de vorm van een warmtenet. Onderdeel hiervan zijn maatregelen voor verduurzaming van woningen. Nadat een keuze is gemaakt tussen de verschillende varianten volgt de realisatiefase met als doelstelling tenminste 500 woningen, waarvan 75% particulier eigendom en 25% corporatiebezit, aardgasvrij te maken. Als tijdshorizon voor het behalen van de doelstelling is in het convenant met het ministerie van BZK midden 2030 afgesproken.

Het wijkprofiel van de Nijverheid vraagt om een goed doordachte benadering van het energie- en warmtevraagstuk vanuit de sociale invalshoek. Immers de verduurzaming vraagt heel veel van de zittende bewoners. De financiële zorgen daarover en het hele proces van verbouwen of misschien verhuizen vraagt heel veel van het draagvermogen van de wijk. Een tweede aandachtspunt is de communicatie en bewonersparticipatie binnen een dergelijk project van groene stadsvernieuwing. Daarom is de geslaagde bewonersbenadering en echte betrokkenheid van bewoners één van de belangrijke opgaven binnen de bestuurlijke opdracht richting projectorganisatie. Nadat de keuze is gemaakt voor een individuele of collectieve technische voorkeursoplossing worden de sociale activiteiten, communicatie en participatie in meer detail vorm en invulling gegeven.

Aanwijzing en convenant grootschalige proeftuin met een aardgasvrije wijk

Hengelo heeft een aanvraag ingediend voor een decentralisatie-uitkering voor een grootschalige proeftuin. Met onze brief van 29 juni 2018 hebben wij uw raad per brief (zaak 2254969) geïnformeerd over de integrale gebiedsgerichte aanpak en de aanmelding van de Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij (inclusief een aanvraag voor de decentralisatie-uitkering) bij de minister van BZK in het kader van het Programma Aardgasvrije Wijken.

Een adviescommissie, die bestaat uit programmapartners, stakeholders en deskundigen, heeft zich afgelopen zomer gebogen over de 75 aanvragen die zijn ingediend. Alle ingediende aanvragen zijn in de

eerste plaats beoordeeld op de kwaliteit van het plan, onder meer met de volgende criteria: spoedige realisatie, bestuurlijke steun in de gemeente, betrokkenheid en draagvlak bij burgers en bedrijven en andere stakeholders, de technische en financiële onderbouwing van het uitvoeringsplan en de gevraagde rijksbijdrage. Het initieel beschikbare bedrag voor de grootschalige proeftuinen van 85 miljoen euro is door het Rijk verhoogd met een bedrag van 35 miljoen euro uit de Klimaatvelop en ruim 6,5 miljoen euro van het ministerie van BZK. Het aandeel uit de Klimaatvelop voor 2019 komt pas eind 2019 beschikbaar.

Op basis van een unaniem advies aan de minister van BZK is Hengelo geselecteerd voor een grootschalige proeftuin met een aardgasvrije wijk. De bijdrage aan Hengelo voor de proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij bedraagt €4.246.280. De bijdrage is gelijk aan het bedrag berekend om de business case nagenoeg sluitend te maken. Het ministerie van BZK heeft op 2 november 2018 de Gemeente Hengelo schriftelijk geïnformeerd over het besluit en de bijdrage aan proeftuin aardgasvrije wijken (zaak 2292979).

Deze bijdrage is geformaliseerd via een decentralisatie-uitkering uit het Gemeentefonds. Dit heeft tot gevolg dat de bijdrage wordt uitgekeerd in twee tranches. De eerste tranche is verwerkt in de decembercirculaire 2018. De tweede tranche wordt verwerkt in de septembercirculaire 2019. De financiële verantwoording over de besteding van de decentralisatie-uitkering verloopt via de jaarrekening van de Gemeente.

Het ministerie wenste de uitvoerende afspraken te regelen in een convenant. Het convenant is een inspanningsverplichting en bevat nauwelijks beperkende randvoorwaarden. Het college heeft dit convenant ondertekend en daarmee zijn de afspraken rondom de deelname van Hengelo bekrachtigd. Inmiddels is de zakelijke inhoud van het convenant met BZK gepubliceerd in de Staatscourant en is de integrale tekst gepubliceerd op www.100aardgasvrijewijken.nl. Het convenant is voor u bij de stukken gevoegd.

Beschikking provincie Overijssel voor opstellen warmtetransitieplan

Bij de provincie Overijssel is subsidie aangevraagd voor het opstellen van een warmtetransitieplan voor de Nijverheid (buurt). Op 18 december 2018 is hier positief op beschikt en wij ontvangen € 100.000 voor het inhuren van externe expertise.

De subsidieverplichtingen zijn:

- opgedane kennis en de aanpak beschikbaar te stellen (expertisecentrum is in oprichting)
- doen wat nodig is om de transitie naar aardgasvrije wijken in het gemeentelijke apparaat te borgen
- minimaal een factor tien van het subsidiebedrag wordt in het gebied geïnvesteerd t.b.v. de transitie naar aardgasvrij
- de subsidieperiode loopt 5 oktober 2018 tot en met 31 december 2019.

Wij willen de subsidie inzetten voor het inschakelen van de transitie manager Nieuwe Energie Hengelo als projectleider-adviseur voor de ontwikkelvraagstukken binnen de 'Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij'.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Het college stelt de raad voor om de projectmatige aanpak voortvarend ter hand te nemen. Hiertoe hebben wij een opdrachtformulering uitgeschreven. Deze opdrachtformulering is bij de stukken gevoegd. Wij vragen uw raad om goedkeuring van deze opdrachtformulering. Ook wordt de raad gevraagd een aparte bestemmingsreserve in te stellen om de besteding van de middelen goed te kunnen volgen.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

1. De opdrachtformulering voor de aanpak 'Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij' goed te keuren;
2. De € 100.000 subsidie van de Provincie in te zetten voor inhuur van een projectleider om verder uitvoering te geven aan deze bestuurlijke opdracht en een verder uitgewerkte begroting op te stellen;
3. Een nieuwe bestemmingsreserve 'Proeftuin Nijverheid Aardgasvrij' in te stellen;
4. De reeds ontvangen en deels te ontvangen decentralisatie-uitkering voor de proeftuin groot € 4.246.280 bij begrotingswijzing te bestemmen als reserve proeftuin Nijverheid Aardgasvrij.

FINANCIËLE ASPECTEN

Kosten en dekking

- We zetten de € 100.000 subsidie uit de regeling 'Gebiedsgerichte aanpak energietransitie Overijssel' als dekkingsmiddel in voor de inhuur van een projectleider gedurende het jaar 2019 met een mogelijk uitloop in 2020.
- Bij de uitwerking van de opdrachtformulering volgt een uitgewerkte begroting. Op basis van die uitwerking wordt de onderbouwing van uitgaven verder financieel getoetst waarbij de geplande onttrekkingen uit de reserve worden voorgelegd. Onderdeel hiervan maakt uit de kosten van de projectleider voor de particuliere woningen plus de kosten van de ondersteuning/advisering eigenaren.

BIJLAGE(N)

1. Opdrachtformulering " Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij"
2. Bekendmaking selectie gemeente Hengelo voor grootschalige proeftuin Programma Aardgasvrije Wijken t.b.v. Nijverheid
3. Getekend convenant Proeftuin Aardgasvrije Wijken Hengelo de Nijverheid.

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Bestuurlijke opdracht “ Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij”

Aanleiding

Wij stellen voor om een Bestuurlijke Opdracht te verstrekken voor integrale benadering van de Nijverheid als gevolg van de toegekende decentralisatie uitkering voor Proeftuin Nijverheid Aardgasvrij. Een integrale aanpak is benodigd gezien de diverse opgaven die hier in de buurt spelen, zowel binnen de gemeente, als met partner organisaties. In het bijzonder beschouwen we Welbions als belangrijke partner in de opgave naar aardgasvrij.

Achtergrond informatie

De basis van de proeftuin Nijverheid ligt in de samenwerking met de provincie en verschillende partners uit de alliantie Nieuwe Energie Overijssel (NEO) en de gemeenten Hengelo en Enschede om de opties van het warmtenet in Hengelo en Enschede optimaal te benutten in de warmtetransitie naar aardgasloos.

Eerder was er al een Green Deal (GD) gesloten met het Rijk, inclusief de benodigde subsidie, ten behoeve van de uitkoppeling van industriële restwarmte voor de verduurzaming van de warmtevraag en de verduurzaming van High Tech Systems Parc (HTSP). Dit was destijds bepalend voor de raad voor de aanleg van de Backbone.

Uit de GD verduurzamen van het warmtenet vloeide de landelijke Green Deal ‘Gasloze Wijken’ voort. Deze vervolg GD is een concrete stap geweest in de strategie van de Energieagenda van het Rijk. Hengelo is één van de 30 partnergemeenten in deze landelijke Green Deal geweest. Het stoppen met aardgas stond centraal in de GD. Aangezien Hengelo in 2050 aardgasloos in de warmtebehoefte wil voorzien, moeten we een alternatief voor aardgas vinden. In het programma Nieuwe Energie Hengelo is aangegeven, dat we warmteplannen ontwikkelen voor de toekomstige warmtevoorziening.

Het Interbestuurlijk programma ‘Samen aan de slag voor het klimaat’ dat in februari 2018 tot stand kwam en het ‘Ontwerp-Klimaatakkoord’ (december 2018) bevat een opdracht aan gemeenten om een Transitievisie Warmte op te stellen. In het Ontwerp-Klimaatakkoord staat dat gemeenten en andere stakeholders ondersteund worden vanuit een leidraad en objectieve informatie. Gemeenten stellen uiterlijk 2021 deze transitievisies vast. In een Transitievisie Warmte wordt het tijdspad vastgesteld waarin wijken worden verduurzaamd volgens nader uit te werken wijk uitvoeringsplannen. In aanloop naar deze wijk uitvoeringsplannen, is het gewenst om te komen tot een voorkeurscenario van de alternatieve warmtevoorziening per wijk. De Transitievisie Warmte zal elke vijf jaar geactualiseerd worden. Hiermee is het mogelijk om periodiek de voortgang te volgen en tijdig bij te sturen als blijkt dat het einddoel of de tussendoelen buiten beeld raken. Dit moet ook in lijn zijn met de regionale energie strategie (RES). Gemeenten kunnen indien gewenst vaker de transitievisie warmte actualiseren. Dit wordt geborgd in gemeentelijke (GOVI) en provinciale omgevingsvisies (POVI).

Proeftuinen Aardgasvrij

Het Rijk heeft de doelstelling afgesproken om in 2050 aardgasvrij te zijn. Om deze doelstelling te bereiken moeten jaarlijks 200.000 woningen aardgasvrij worden gemaakt met ingang van vandaag. Dat is een hele opgave. Vanuit het Klimaatakkoord is besloten dat dit wijkgewijs dient te gebeuren. Door dat hier nog weinig ervaring mee is, heeft het Rijk besloten om via een programma Proeftuin Aardgasvrije Wijken deze ervaring op te gaan doen en te delen via het Kennis en Leer Programma (KLP). Er wordt daarbinnen gesproken over 100 aardgasvrije wijken. Het Rijk heeft gevraagd welke gemeenten willen laten zien hoe de warmtetransitie kan werken, middels zogenoemde proeftuinen. De proeftuinen dienen ook om de voorkeurscenario's te onderzoeken en te valideren. Hengelo is daar één van.

Warmteplan Hengelo omgezet naar Proeftuin Nijverheid

Sinds twee en een half jaar (januari 2016) is er intensief samengewerkt met de alliantie Nieuwe Energie Overijssel, woningcorporatie Welbions, netbeheerder Enexis, Provincie Overijssel, Warmtenetwerk Hengelo, Warmtebedrijf Hengelo, Twence, Bio Energie cluster Oost Nederland (BEON) en Pioneering om te komen tot een aanpak voor de warmteplannen Nijverheid en Tweekelerveld. De Maatschappelijk Verantwoord Innoveren Energie (MVI-E) Brigade/Communicatiewetenschappen UT is betrokken voor het onderdeel communicatie en bewonersparticipatie. Het opstellen van deze warmteplannen in Hengelo en Enschede betreft een pilot. Daarom is er gekozen om geen uniforme werkwijze te hanteren. Het is juist de bedoeling om van elkaar te leren. Het programma Nieuwe Energie Overijssel stelt zich ten doel de kennistransfer op diverse wijzen te ondersteunen. Aansluiting op dit programma is dus tactisch belangrijk.

De buurt de Nijverheid is op basis van een voorstudie geselecteerd als kansrijk. Dit is gebaseerd op het idee dat het aanleggen en aansluiten op een lokaal warmtenet qua techniek en aantallen woningen relatief snel en eenvoudig zou kunnen. In het bijzonder voor particuliere eigenaren moeten een aantal zaken nader uitgewerkt worden, zoals financieringsarrangementen. Daarnaast heeft het de voorkeur dat (alle) woningen worden verduurzaamd, want het aardgasvrij maken van woningen gaat gepaard met het isoleren van woningen waardoor de warmtevraag wordt verminderd.

Dit alles kan op basis van een nagenoeg sluitende business case, zoals globaal opgesteld, welke de basis is geweest voor de indiening van de Proeftuinaanvraag "Nijverheid Aardgasvrij" bij het Rijk. Dit was tevens een aanvraag om in aanmerking te komen voor een decentralisatie-uitkering als bijdrage voor het aardgasvrij maken van een bestaande wijk. De Nijverheid is op 1 oktober 2018 geselecteerd als proeftuin voor het landelijke programma Aardgasvrije Wijken. Dat betekent dat de 100 jaar oude Hengelose wijk als eerste bestaande wijk van Hengelo aardgasvrij gemaakt gaat worden.

In de aanvraag zijn we uitgegaan van 500 woningen, waarvan 75% particulier eigendom en 25% corporatiebezit en hebben we aangegeven dat we een sluitende business case (globale) hebben voor de collectieve oplossing in het geval van aansluiting op het warmtenet vanaf 2300 woningen. In het geval van de individuele oplossing is dit schaalniveau niet vereist.

Minister Ollongren van Binnenlandse Zaken heeft gelijk aan de aanvraag een subsidie van €4.246.280,- (bijna €4,25 miljoen) aan dit project toegekend. De eerste tranche is inmiddels uitbetaald en de tweede tranche kunnen we met de september circulaire 2019 tegemoet zien.

Subsidie provincie verstrekt voor opstellen gebiedstransitieplan

Begin oktober 2018 hebben wij als gemeente Hengelo bij de provincie Overijssel een projectsubsidie aangevraagd voor het ontwikkelen van een gebiedstransitieplan en datgene wat nodig is voor het proces van de transitie naar aardgasvrije energievoorzieningen in het gemeentelijke apparaat te borgen (procesondersteuning). Onze subsidieaanvraag ad. € 100.000 is gehonoreerd. De provincie verstaat onder een gebiedstransitieplan: een uitvoeringsplan voor de integrale transitie van een gebied naar een aardgasvrije energievoorziening, op basis waarvan deze transitie door de stakeholders kan worden gestart. Het gebiedstransitieplan bevat minimaal de volgende inhoud;

1. Een beschrijving van de organisatie. Bijvoorbeeld: de procesregie en de samenstelling van een integraal expertteam;
2. Een beschrijving van de samenwerking met de stakeholders, waaronder de netbeheerder;
3. Een uitwerking van sociale, financiële, technische en ruimtelijke elementen. Bijvoorbeeld: wijkanalyses, hoe bewoners of bedrijven zijn betrokken, de financiering van de uit te voeren maatregelen, de gemaakte afweging tussen de verschillende opties van aardgasvrije energievoorzieningen, een beschrijving van de huidige en de toekomstige energie-

infrastructuur, de ruimtelijke inpassing en (indien bekend) de inpassing van het uitvoeringsplan in relatie tot bovenlokale strategieën;

4. Een investeringsbegroting. Uit de investeringsbegroting moet minimaal blijken welk bedrag rechtstreeks voor de aardgasvrije energievoorziening wordt geïnvesteerd.

Beknopt wijkprofiel Nijverheid

- * De Nijverheid telt 2264 woningen. De Nijverheid is een jaren dertig buurt in het westen van Hengelo en vormt een onderdeel van de wijk Wilderinkshoek. Bewoners wonen over het algemeen met plezier in de buurt en wijk. Dit zien we ook terug in de woonduur, waarbij het grootste deel van de inwoners (52%) langer dan 10 jaar in hun woning woont.
- * Het betreft een wijk met (deels) oude woningen en flats, waarvan met name de vooroorlogse woningen grotendeels direct op het zand gebouwd zijn, zo blijkt uit bouwtekeningen en de vastgoedportefeuille van Welbions. De wijk wordt gedeeltelijk gerenoveerd. De wijk kent weinig 'goede' energielabels, enkele jongere woningen uitgezonderd.
- * In de buurt Nijverheid zien we waarde aan cultureel erfgoed, zoals verschillende architectonische stijlen en de aanwezigheid van stedenbouwkundige en cultuurhistorische waardering (o.a. 'witte woningen'). Er zijn veel kleine, oude eengezinswoningen met een beperkt woonoppervlak en grote tuinen. De woningen zijn minder toegankelijk voor ouderen. Het ontbreekt aan 'comfort': er is sprake van verouderde keukens, toilet en badkamer.
- * De Nijverheid is een buurt met relatief lage inkomens. Het gemiddeld gestandaardiseerd huishoudinkomen in de Nijverheid bedraagt € 24.500,- per jaar, waarmee het gemiddeld inkomen van de inwoners in Nijverheid € 1.300 lager ligt dan in Hengelo als geheel. In Nijverheid zijn alleenstaanden en paren zonder kinderen met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum oververtegenwoordigd ten opzichte van Hengelo; ondervertegenwoordigd zijn éénuoudergezinnen en paren met kinderen onder deze groep minima. Er worden 165 bijstandsuitkeringen verstrekt binnen de Nijverheid waarbij 68% langer dan twee jaar recht heeft op een uitkering. Dit percentage ligt iets hoger dan gemiddeld in Hengelo.

Dit wijkprofiel vraagt om een goed doordachte benadering van het vraagstuk vanuit de sociale invalshoek. Immers de verduurzaming vraagt veel van de zittende bewoners. De financiële zorgen en het hele proces van verbouwen of misschien verhuizen vraagt veel van het draagvermogen van de wijk. Daarom wordt de bewonersbenadering en betrokkenheid één van de deelopdrachten binnen deze bestuurlijke opdracht. In kwartaal 1 van 2019 wordt onderzocht op welke wijze bewoners betrokken willen worden in dit proces en in hoeverre ze op deelgebieden invloed willen hebben in de besluitvorming.

De opgave

De transitie van warmte en aardgasvrij voor de Nijverheid is gebaseerd op een studie naar het alternatief voor aardgas. Het lijkt aannemelijk dat de gehele Wilderinkshoek wordt aangesloten op het warmtenet, een collectieve oplossing. Een alternatief scenario voor deze buurt is de hybride warmtepomp, wat een meer individuele oplossing betreft. De beide scenario's worden op dit moment nader doorgerekend via een gedetailleerdere business case dan de globale business case zoals deze is ingediend voor de proeftuinaanvraag. Uiteindelijk moet een keuze worden gemaakt tussen beide alternatieven, waarbij de keuze van Welbions hierin van cruciaal belang is.

In de Nijverheid staan 1060 woningen particulier bezit. De opgave is ook inspanning voor een deelname van 50-75% particuliere eigenaren en verwachten deze huishoudens bereid zijn om de overstap naar het warmtenet te maken. Welbions heeft in de Nijverheid 1.100 huurwoningen en in aangrenzende buurten nog minimaal 600 woningen. In de Aedes routekaart is opgenomen dat het gebied Wilderinkshoek, inclusief Nijverheid, logischerwijs op restwarmte wordt aangesloten.

Als Welbions de definitieve keuze heeft gemaakt, is zij bereid om deze woningen in te brengen om de benodigde omvang voor een positieve business case te behalen. Hierdoor zullen er niet 500, maar op termijn tenminste 2300 woningen van het aardgas gaan. Tevens blijkt dat in dit geval een groot aantal gebouwen in de geografische nabijheid zelfs eerder leidt tot een sluitende business case dan een klein aantal.

De proeftuin Nijverheid richt zich op de volgende opgave: *‘met welk scenario kunnen we met alle partners zoveel mogelijk huizen verduurzamen op een manier dat we de huurders en eigenaren over de streep halen?’*. Het zijn juist de uitwerkingen binnen de business case die centraal staan in onze proeftuin.

De haalbaarheidsfase is met bestuurlijke goedkeuring op de globale business case afgerond. Op dit moment zitten we in de ontwikkelfase. Pas als er aanvaardbare oplossingen zijn, kunnen we beginnen aan de realisatiefase. Deze fasering impliceert een stuurbaar proces, terwijl er anderzijds nog veel onzekerheden zijn die niet direct en/of op korte termijn te voorspellen en te beïnvloeden zijn. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan uitwerkingen van instrumentaria uit het Klimaatakkoord, technische innovaties, financieringsconstructies. We beschouwen de aanpak van de Nijverheid tevens als een leerproces om te bekijken of de traditionele projectbesturing hierop toepasbaar is. Op voorhand lijkt een combinatie van project- en processturing meest wenselijk om de Nijverheid aardgasvrij te maken.

Zoals in de aanleiding gesteld dient er een integrale wijkaanpak plaats te vinden. Het Kennis en Leer Programma (KLP) kent zes programmalijnen om de opgave integraal uit te werken:

1. Regierol gemeenten
2. Techniek en innovatie
3. Financiering
4. Juridisch / wetgeving
5. Participatie
6. Data gedreven besluitvorming

Eén opdracht betreffende vier acties om uit te voeren

Binnen Hengelo zien we voor de realisatie van de bovengenoemde opgave en met inachtneming van de 6 KLP programmalijnen de volgende 4 acties waarvoor we een bestuurlijke opdracht vragen:

1. Actie 1. Bouwen van de projectorganisatie
2. Actie 2. Uitwerken geven aan de bewonersbenadering “aardgasvrij wij zijn erbij!”
3. Actie 3. Uitwerking geven aan de leer en ontwikkelopgaven
4. Actie 4. Voldoen aan rapportage en evaluatie verplichtingen conform convenant Proeftuin (BZK) en gebiedstransitieplan (provincie)

Actie 1: Projectorganisatie

Bouwen van de projectorganisatie

Er moet een projectstructuur worden gebouwd binnen de proeftuin met een projectorganisatie die in staat is om de ‘Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij’ in goede samenhang te managen. Het gaat om een projectstructuur voor de ontwikkelfase en realisatiefase. De projectorganisatie moet in ieder geval bestaan uit Welbions, gemeente, Bewoners Overleg Nijverheid (BON) en Bewonerscomité ‘t Genseler. Per programmalijn zal een projectgroep worden samengesteld, waarbij expertise en toegevoegde waarde van de partijen bepalend is voor de samenstelling. In de huidige (ontwikkel)fase is er nog onvoldoende zekerheid over de definitieve alternatieve warmtevoorziening. Hierdoor is deelname vanuit marktpartijen op dit moment onwenselijk, omdat ze bij een eventuele aanbesteding voorkennis hebben.

Ontwikkelfase

In de ontwikkelfase worden de randvoorwaarden voor een alternatieve warmtevoorziening verder uitgewerkt. Afspraken tussen partijen moeten worden geformaliseerd, onderbouwing van de uitgangspunten, eventuele afbakening voor het warmtenet, plannings tussen partijen en een gedetailleerde business case. In het tweede kwartaal van 2019 moet het resultaat voldoende zekerheden geven aan de partijen voor engineering, proefsleuven graven, onderzoeken voor vergunningaanvragen en de vergunningaanvraag voor de aanleg van het eventuele warmtenetwerk.

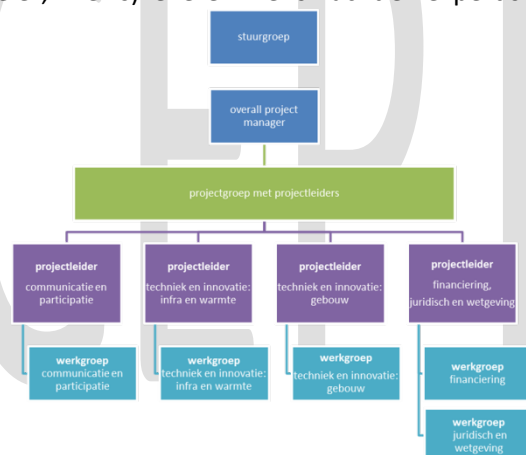
Realisatiefase

Feitelijke aanleg van de alternatieve warmtevoorziening. Parallel start de renovatie van woningen; bij Welbions is dit reeds gestart. Naar verwachting worden eind 2019 op z'n vroegst de eerste woningen op een alternatieve manier van warmte voorzien en van het gasnetwerk afgesloten. Een risicovolle afhankelijkheid voor de planning van het eventuele warmtenet is de locatie en de vergunningen procedure voor de Duurzame Energie Centrale verbonden aan het warmtenet.

De opdracht

Voorstel is om de rol van overall projectmanager voor de projectorganisatie voor "Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij" in te vullen door uitbreiding van de rol en uren van de Transitie manager Nieuwe Energie Hengelo¹. Deze persoon is beoogd projectmanager voor het geheel. Deze wordt in samenspraak tussen de opdrachtgevers Welbions en gemeente Hengelo geselecteerd. Partijen (Welbions, gemeente, BON, Bewonerscomité 't Genseler, Enexis) leveren menskracht en expertise voor deelname in de werkgroepen:

1. Communicatie en participatie
2. Techniek en innovatie:
 - a. Infra-/warmtetechniek
 - b. Gebouwtechniek
3. Financiering
4. Juridisch/ wetgeving

Het onderdeel aanpak particuliere woningen moet snel worden uitgewerkt en worden voorzien van een eigen projectleider. Bewonersparticipatie is een belangrijk onderdeel van het succes (zie actie 2). Gezien de complexiteit van de opgave en de opvatting van de Rijksoverheid is het noodzakelijk om ervaring op te doen met vernieuwing van samenwerking tussen bewoners(organisatie), partners en gemeente. Via deelname aan de werkgroepen 'communicatie en participatie' en 'techniek en innovatie' is de bewonersparticipatie georganiseerd. De tijd moet leren of dit voldoende is. Ook voor communicatie moet iemand verantwoordelijk worden gemaakt.

** Op het moment dat de keuze voor de alternatieve warmtevoorziening gemaakt is zal (zullen) de partij(en) rondom de alternatieve warmtelevering deel gaan nemen in de projectorganisatie tijdens de realisatiefase.*

¹ Kosten en dekking: We zetten de € 100.000 subsidie uit de regeling 'Gebiedsgerichte aanpak energietransitie Overijssel' als dekkingsmiddel in voor de externe inhuur van de transitie manager NEH voor de rol van overall projectmanager waaronder het doorspelen van de ontwikkelvraagstukken gedurende het jaar 2019 en een mogelijk uitloop in 2020. Voor de periode vanaf 2020 is dekking uit de middelen duurzaamheid voorzien.

Dit voorstel is ambtelijk en bestuurlijk met woningstichting Welbions besproken. Welbions is akkoord met de inhoud van deze bestuurlijke opdracht en zegt haar medewerking toe. Waarbij de bestuurders aangeven voor het welslagen van de Nijverheid aardgasvrij de beste mensen nodig zijn. Een projectbegroting en invulling van de projectorganisatie volgt spoedig als verdere uitwerking.

Dit levert onderstaand beeld op van het managementteam.

1. Stuurgroep: Welbions (Harry Rupert) en Gemeente (Claudio Bruggink)
2. Overall projectmanager Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij (Transitiemanager Nieuwe Energie Hengelo)
3. Projectleiders voor deelprojecten (4), in ieder geval 'PL techniek en innovatie' Bert Schipper

De twee trekkende organisaties wijzen elk een persoon aan die voortvarend aan de slag gaat met de opbouw van de projectorganisatie op basis van onderstaande vragen:

- Hoe ziet de globale begroting en kostenverdeling voor gezamenlijk projectmanagement er uit?
- Hoe wordt de overallprojectmanager betaald door de deelnemende partijen?
- Wie worden er in het opbouwstadium en op welke manier betrokken?
- Hoe financieren we (in gezamenlijkheid) de projectleider-adviseur aanpak particuliere woningen? Hoe gaan we in gezamenlijkheid deze projectleider nader selecteren?
- Op welke manier vindt communicatie over het opbouwstadium plaats?
- Hoe worden de opdrachtgevers betrokken en hoe krijgt dit vorm in de organisatie (governance van het project)?
- Mijlpaal: (wens) de organisatie start zo spoedig mogelijk in 2019.

Onder leiding van de overall projectmanager worden de hoofdlijnen uitgezet. Op welke manier gaan we het project aanpakken? Welke middelen zijn ervoor nodig en waar komen die vandaan? Hoe ziet de organisatie er uit?

De Rijksoverheid heeft het Kennis en Leer Programma (KLP) ingericht voor gemeenten die ervaringen opdoen met het aardgasvrij maken van hun buurten en wijken. Hierin worden de verschillende leervragen opgehaald en behandeld. Voor het beantwoorden van specifieke Hengelose vragen door het KLP, expertisecentrum gebouwde omgeving vanuit de alliantie NEO (o.a. via kennistransfer en proeftuinen) wordt gebruik gemaakt van de faciliteiten die hierin geboden worden (zie actie 3).

Actie 2: Bewonersparticipatie borgen

Uitwerking geven aan de bewonersbenadering “Aardgasvrij, wij zijn er bij!”

De weg naar aardgasvrij wordt een immense operatie en heeft veel impact op inwoners en bedrijven. De gemeente Hengelo ondersteunt de keuze voor duurzame energiebronnen van harte. Tegelijkertijd zijn we ons er terdege van bewust dat de weg naar aardgasvrij enorme impact heeft op inwoners en bedrijven. Via de stadsbrede campagne “Aardgasvrij, wij zijn er bij!” maken we onze inwoners en ondernemers bewust van aardgasvrij wonen, halen we vragen op en luisteren we naar de zorgen en onzekerheden, die mensen hebben. Hiermee wordt voor iedereen in Hengelo duidelijk dat men vroeg of laat aan de beurt is. In deze campagne is zowel aandacht voor nieuwbouw als bestaande bouw en particuliere eigenaren als huurders. Wij willen de bewoners van de Nijverheid intensief en zorgvuldig begeleiden. We zijn gestart met een wijkgesprek in de Nijverheid waarin we in dialoog zijn gegaan over het handelingsperspectief en mogelijkheden. De MVI- Energie Brigade/ Communicatiewetenschappen Universiteit Twente zijn in de huidige fase betrokken voor de onderdelen stakeholderanalyse, communicatie en bewonersparticipatie. De resultaten van de lopende onderzoeken worden meegenomen in de verdere uitwerking van de bewonersbenadering.

De Stichting Bewonersoverleg de Nijverheid (BON), Ookbions als ‘bewonersorganisaties’ zijn in een zo vroeg mogelijk stadium bij de uitwerking van deze opdracht betrokken. De mate van betrokkenheid organiseren wij passend bij de fase van het proces. De samenstelling en rolverdeling van de verschillende partijen in het proces inclusief bewonersparticipatie is een belangrijke sleutel naar een succesvolle aanpak.

De bewoners maken deel uit van de projectorganisatie. Deelname wordt voor de verschillende werkgroepen nader uitgewerkt. In overleg met de bewoners nemen zij deel in een/meerdere projectgroepen. Hierbij wordt in het bijzonder de werkgroepen ‘communicatie en participatie’ en ‘techniek en innovatie’ bedoeld.

In eerste instantie heeft de stadsdeelregisseur betrokkenheid richting de bewoners(organisatie) met betrekking de verschillende deelprojecten. De aangewezen stadsdeelregisseur wordt vrijgemaakt voor 2 dagdelen per week. De dekking komt uit de algemene dienst voor personeel. De stadsdeelregisseur zal deelnemen in de werkgroep communicatie en participatie.

De bestaande werkgroep communicatie wordt opgehangen in de nader uit te werken projectorganisatie. Deze werkgroep gaat vanuit de leerervaringen van de Nijverheid ook de campagne ‘Hengelo Aardgasvrij, wij zijn er bij!’ vanuit de proeftuin verder van inhoud voorzien. Voor andere wijken kan deze werkgroep mogelijk als ervaringsdeskundige ook iets betekenen. Er zijn middelen binnen de begroting van duurzaamheid voor de andere wijken met betrekking tot het doel Hengelo Aardgasvrij beschikbaar.

Actie 3. Deelnemen aan de landelijke proeftuin

Uitwerking geven aan de leer- en ontwikkelopgaven van de proeftuin

Sinds drie jaar (januari 2016) is er intensief samengewerkt met de alliantie Nieuwe Energie Overijssel, woningcorporatie Welbions, netbeheerder Enexis, Provincie Overijssel, Warmtenetwerk Hengelo, Warmtebedrijf Hengelo, Bio Energie cluster Oost Nederland (BEON) en Pioneering. De gezamenlijke partijen hebben een afspraken document warmteplan Hengelo-Enschede vastgesteld op 27 januari 2016 waarmee de visie en strategie is onderschreven. Het Programma Nieuwe Energie Overijssel biedt voor de ‘Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij’ een aantal interessante aanknopingspunten”:

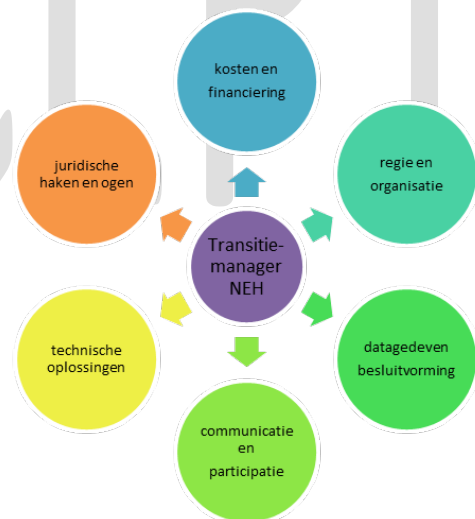
1. Expertisecentrum Energiebesparing in oprichting (kennisuitwisseling alle partners NEO)
2. Proeftuin Regionale Warmtetransitie (ter ondersteuning van gebiedsgerichte aanpak)
3. Opstellen Transitievisie Warmte (invulling toekomstige warmtevraag en alternatieve warmtebronnen zoals geothermie).

Er zijn nog veel vragen te beantwoorden waarvoor een tafel met deskundigen paraat moet staan. Het gaat om partijen die ook in het voorstadium hebben meegedacht. Nauwe samenwerking met NEO ligt voor de hand.

De Hengelose projectorganisatie wordt opgebouwd aan de hand van de vier belangrijkste thema's die ook hun bredere inbedding hebben in het Kennis en Leer Programma: Communicatie en participatie; Techniek en innovatie; Financiering; Juridisch/ wetgeving.

Binnen de aanpak van de proeftuinen staan de navolgende ontwikkelvraagstukken centraal:

- ❖ Regie en organisatie. De wijze waarop we de transitie als de grote groene stadsvernieuwing in de frontlijn gaan organiseren. Succesvol samenwerken en taken verdelen (zie ook kostenverdeling).
- ❖ Kosten en financiering. Vraagstukken rondom de transitiekosten: billijke verdeling naar draagkracht of hoe gaan wij om met het vraagstuk van de toedeling van kosten en onrendabele toppen. Oplossing van het vraagstuk betaalbaarheid/energiearmoede: of hoe kunnen we de kostenbesparing op de energierekening aanwenden voor investeringen. Er moeten oplossingen komen in de sfeer van woninggebonden leningen (met of zonder gemeentelijke financiering) en voor de collectieve aanpak.
- ❖ Communicatie en participatie. Welke werkwijzen zijn succesvol bij het benaderen en ondersteunen van bewoners. Het doel is bewustzijn, draagvlak en collectiviteit; op welke wijze doen we het goed, kunnen we meer tempo en meer massa maken?
- ❖ Juridische haken en ogen. De verantwoordelijkheden, waaronder bevoegdheid tot doorzetting, moeten nog in wet- en regelgeving worden vertaald dan wel in andere afspraken worden vastgelegd.
- ❖ Technische oplossingen. Het ontwikkelen en aanbieden van (isolatie)pakketten en installatietechnische innovaties en bestaande oplossingen.
- ❖ Data gedreven besluitvorming. Er wordt met diverse organisaties (o.a. TNO, CE Delft) gewerkt aan de ontwikkeling van beslissingsondersteunende methoden en technieken ter onderbouwing van besluiten.

In deze BO wordt niet inhoudelijk ingegaan op deze vraagstukken. Rondom de verwerking van het 'Klimaatakkoord' is daar al veel over geschreven. De gemeente zoekt naar antwoorden waar Welbions, huurders en particuliere woningeigenaren mee verder kunnen en de lasten van de warmtetransitie tot een minimum beperken. De gemeente Hengelo neemt daarom de verantwoordelijkheid op zich om actuele vraagstukken en oplossingen door te geleiden (halen en brengen) naar daartoe beschikbare trajecten van overheden of kennisinstellingen, zoals de VNG, NEO en G40/Platform31. BZK trekt aan het platform 'Proeftuin aardgasvrije wijken' en de kennis- en leertrajecten van de 6 genoemde punten. Ook deelname aan het Platform31 traject 'Verduurzaming kwetsbare wijken' levert veel waardevolle informatie op welke direct in praktijk wordt toegepast.

De transitie manager Nieuwe Energie Hengelo wordt aangewezen als adviseur voor de ontwikkelvraagstukken binnen de projectorganisatie van de 'Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij'. Deze functionaris wordt dan ook de persoon die vanuit de projectorganisatie de leer- en ontwikkelvraagstukken koppelt aan mensen en organisaties.

Actie 4. Voldoen aan rapportageverplichtingen

Voldoen aan rapportage en evaluatie verplichtingen conform convenant Proeftuin en regeling 'Gebiedsgerichte aanpak energietransitie Overijssel'

De verplichtingen behorende bij de Decentralisatie Uitkering van het Rijk voor de Proeftuin Nijverheid Aardgasvrij staan hieronder weergegeven. De overall projectmanager draagt verantwoordelijkheid voor het voldoen aan deze rapportageverplichtingen.

Artikel 3 Inzet en acties van de Gemeente

1. De Gemeente spant zich vanuit haar rol als regisseur in om de Wijk conform de aanpak in het Uitvoeringsplan, binnen de daarin genoemde termijn en met inachtneming van de daarin op pagina 5 genoemde randvoorwaarde aardgasvrij te maken.
2. De Gemeente speelt een actieve rol in het Kennis- en Leerprogramma en zorgt proactief voor overdracht van de kennis die wordt opgedaan in de Proeftuin. De Gemeente deelt actief kennis en ervaring tijdens netwerkbijeenkomsten in het kader van het Kennis- en Leerprogramma. Ook deelt zij proactief kennis en ervaring via de communicatiekanalen die het Programma Aardgasvrije Wijken en het Kennis- en Leerprogramma aan de Gemeente met dit doel beschikbaar stellen.
3. De Gemeente verleent medewerking aan de monitoring van de Proeftuin. Met het oog daarop rapporteert de Gemeente eenmaal per jaar op nader door de Minister aan te geven datum en wijze aan de Minister over de voortgang van de Proeftuin. In de rapportage is in ieder geval het aantal aardgasvrij gemaakte gebouwen opgenomen.
4. De Minister kan de Gemeente verzoeken te participeren in onderzoeken die betrekking hebben op het aardgasvrij maken van wijken. Indien dit naar het oordeel van de Gemeente e/o de Minister aangewezen is, zullen hierover onderling vooraf afspraken worden gemaakt.

5. De Gemeente verleent medewerking aan de evaluatie van de Proeftuin. Over de wijze van evaluatie worden tussen de Minister en de Gemeente nadere afspraken gemaakt.
6. De Gemeente wijst een contactpersoon aan voor het Programma Aardgasvrije Wijken en in het bijzonder het Kennis- en Leerprogramma.

Artikel 5 Financiële verantwoording

De financiële verantwoording over de besteding van de Decentralisatie-uitkering verloopt via de jaarrekening van de Gemeente.

De verplichtingen behorende bij de regeling 'Gebiedsgerichte aanpak energietransitie Overijssel' staan hieronder weergegeven. De overall projectmanager draagt verantwoordelijkheid voor het voldoen aan deze rapportageverplichtingen.

Stuur uw eindverslag vóór 1 april 2020 naar ons op

Als wij uw eindverslag hebben gekregen stellen wij namelijk de subsidie vast. In de bijlage vindt u wat u in het eindverslag als informatie moet opnemen.

Voorwaarden die horen bij de subsidie

1. U gaat de volgende activiteiten uitvoeren

- a. U ontvangt subsidie voor de volgende activiteiten; het ontwikkelen van een gebiedstransitieplan voor het gebied Nijverheid (buurt), onderdeel van de wijk Wilderinkshoek in Hengelo.
- b. Hiervoor gelden de volgende verplichtingen zoals in artikel 3.12.9. opgenomen:
 - opgedane kennis en de aanpak beschikbaar te stellen aan anderen die daarom vragen;
 - een maximale inspanning te leveren om datgene wat nodig is voor het proces van de transitie naar aardgasvrije energievoorzieningen in het gemeentelijke apparaat te borgen;
 - erop aan te sturen dat minimaal een factor tien van het bedrag dat aan subsidie is ontvangen in het gebied wordt geïnvesteerd, rechtstreeks ten behoeve van de transitie naar een aardgasvrije energievoorziening.

Uw subsidieaanvraag is de basis van deze omschrijving. U voert de activiteiten uit in de subsidieperiode van 5 oktober 2018 tot en met 31 december 2019.

2. U meldt het ons als u de activiteiten anders of niet meer gaat uitvoeren

U doet deze melding binnen vier weken nadat u dat weet. U gebruikt hiervoor het formulier 'Indienen wijzigingsverzoek' op overijssel.nl/subsidie.

Die melding is voor u van belang. Als u de activiteiten niet, niet helemaal of anders uitvoert dan in uw aanvraag en deze bijlage genoemd, kan de subsidie lager worden vastgesteld of komen te vervallen. Mogelijk moet u dan het hele subsidiebedrag aan ons terugbetalen!

3. U zorgt voor een goede administratie

Bij een eventuele controle kunt u aantonen dat u de activiteit heeft uitgevoerd en de kosten heeft gemaakt. Dat kan bijvoorbeeld blijken uit bewaarde rekeningen, bonnen, een uren-administratie of andere gebruikelijke manieren om activiteiten, kosten of tijdsbesteding helder te maken. U bewaart deze minimaal 12 maanden vanaf de datum van de vaststelling van de subsidie.

4. U dient vóór 1 april 2020 een eindverslag in

U gebruikt hiervoor het formulier 'Verzoek tot subsidievaststelling' op overijssel.nl/subsidie. Uw eindverslag bestaat uit een inhoudelijk verslag waaruit blijkt dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend, zijn uitgevoerd en is voldaan aan de subsidievoorwaarden. Bij deze eindrapportage voegt u een kopie van het gebiedstransitieplan toe.

CONVENANT GROOTSCHALIGE PROEFTUIN MET EEN AARDGASVRIJE WIJK

Partijen,

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mevrouw drs. K.H. Ollongren, handelend in haar hoedanigheid van bestuursorgaan, hierna te noemen: de Minister;

en

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Hengelo (Ov), handelend als bestuursorgaan, namens deze: dhr. Claudio Bruggink, wethouder, hierna te noemen: de Gemeente;

hierna samen te noemen: Partijen;

Overwegende dat:

- a. in het Klimaatakkoord van Parijs in 2015 is afgesproken dat de opwarming van de aarde wordt beperkt tot twee graden Celsius ten opzichte van het pre-industriële tijdperk en dat het streven is om de opwarming beperkt te houden tot anderhalve graad;
- b. het kabinet de bijdrage aan het Klimaatakkoord van Parijs invult door het nationale Klimaatakkoord 2018 en dat het centrale doel van dit Klimaatakkoord is om de uitstoot van broeikasgassen in Nederland terug te dringen met ten minste 49 procent ten opzichte van 1990 en dat de Europese inzet van het kabinet daarnaast kan leiden tot een aangescherpte ambitie richting de 55 procent;
- c. de gaswinning uit het Groningenveld door het kabinet wordt teruggebracht naar nul;
- d. het energieverbruik in de gebouwde omgeving ruim 30% van het totale energieverbruik in Nederland beslaat;
- e. in het regeerakkoord is afgesproken dat voor het eind van de kabinetsperiode 30.000 tot 50.000 bestaande woningen per jaar aardgasvrij (of klaar voor het afkoppelen van het aardgas) worden gemaakt en dat hiermee een eerste stap wordt gezet op weg naar een verduurzaming van 200.000 huizen per jaar, een tempo dat nodig is om in de 30 jaar tot 2050 de hele voorraad woningen te verduurzamen;
- f. in het Interbestuurlijk Programma inzet is dat alle gemeenten uiterlijk 2021 een planning vaststellen in de gemeenteraad voor de transitie van de gebouwde

omgeving (woningen, maatschappelijk en commercieel vastgoed) naar aardgasvrij gericht op een CO₂ arme gebouwde omgeving in 2050 en dat voor alle buurten die voor 2030 van het aardgas afgaan in 2021 bekend is wat het alternatief is voor aardgas;

- g. een gestructureerde aanpak een wijkgerichte aanpak betekent en in het kader van het Interbestuurlijk Programma en het proces om te komen tot een Klimaatakkoord de wijkgerichte aanpak met proeftuinen daarom wordt verankerd in een meerjarig Programma Aardgasvrije Wijken waarin ook een kennis- en leerprogramma is opgenomen;
- h. het kabinet uit de Klimaatenvelop 120 miljoen euro beschikbaar heeft gesteld voor gemeenten die in 2018 al kunnen starten met een grootschalige proeftuin voor het aardgasvrij maken van een bestaande wijk;
- i. het doel van deze grootschalige proeftuinen is om ervaring op te doen over de wijze waarop en de condities waaronder bestaande wijken op een haalbare en betaalbare wijze aardgasvrij kunnen worden gemaakt en op welke wijze opschaling en kostenreductie kan plaatsvinden;
- j. deze proeftuinen benut worden om kennis te ontwikkelen en te delen, om innovaties te stimuleren, om aanbevelingen te doen over de wijze van betrokkenheid van bewoners en gebouweigenaren en om de koppeling te leggen met andere maatschappelijke opgaven zoals verbetering van de leefomgeving, klimaatadaptatie en circulaire economie (zie de brief van de Minister van 3 april 2018 met kenmerk 2018-0000166637 aan alle Nederlandse gemeenten over doel, aanpak en selectieproces van deze grootschalige proeftuinen);
- k. aan de Gemeente een Decentralisatie-uitkering wordt uitgekeerd.

Spreken het volgende af:

Artikel 1 Definities

In dit convenant wordt verstaan onder:

- 1. Programma Aardgasvrije Wijken: het interbestuurlijke Programma Aardgasvrije Wijken in oprichting; onderdeel hiervan zijn de Proeftuinen en het Kennis- en Leerprogramma.
- 2. Decentralisatie-uitkering: de decentralisatie-uitkering op grond van de Financiële-verhoudingswet waarover de Gemeente bij brief van 2 november 2018 met kenmerk 2018-0000853963 door de Minister is geïnformeerd.
- 3. Kennis- en Leerprogramma: het kennis- en leerprogramma zoals nader omschreven in artikel 4, tweede lid, van dit convenant.
- 4. Proeftuin: het aardgasvrij maken van de Wijk conform het Uitvoeringsplan.

5. Uitvoeringsplan: het door de Gemeente goedgekeurde uitvoeringsplan dat is gevoegd bij de aanvraag van de Decentralisatie-uitkering door de Gemeente en dat betrekking heeft op de Proeftuin.
6. Wijk: wijk of buurt Nijverheid in de Gemeente, zoals afgebakend in het Uitvoeringsplan.

Artikel 2 Doel

De doelen van de Proeftuin zijn:

- a. het aardgasvrij maken van de Wijk;
- b. de opbouw van kennis en ervaring met betrekking tot het aardgasvrij maken van de Wijk;
- c. het leveren van een bijdrage aan het Kennis- en Leerprogramma;
- d. het verwerven van inzicht in de condities die nodig zijn om de gekozen aanpak te consolideren, op te schalen en elders toe te passen.

Artikel 3 Inzet en acties van de Gemeente

1. De Gemeente spant zich vanuit haar rol als regisseur in om de Wijk conform de aanpak in het Uitvoeringsplan, binnen de daarin genoemde termijn en met inachtneming van de daarin op pagina 5 genoemde randvoorwaarde aardgasvrij te maken.
2. De Gemeente speelt een actieve rol in het Kennis- en Leerprogramma en zorgt proactief voor overdracht van de kennis die wordt opgedaan in de Proeftuin. De Gemeente deelt actief kennis en ervaring tijdens netwerkbijeenkomsten in het kader van het Kennis- en Leerprogramma. Ook deelt zij proactief kennis en ervaring via de communicatiekanalen die het Programma Aardgasvrije Wijken en het Kennis- en Leerprogramma aan de Gemeente met dit doel beschikbaar stellen.
3. De Gemeente verleent medewerking aan de monitoring van de Proeftuin. Met het oog daarop rapporteert de Gemeente eenmaal per jaar op nader door de Minister aan te geven datum en wijze aan de Minister over de voortgang van de Proeftuin. In de rapportage is in ieder geval het aantal aardgasvrij gemaakte gebouwen opgenomen.
4. De Minister kan de Gemeente verzoeken te participeren in onderzoeken die betrekking hebben op het aardgasvrij maken van wijken. Indien dit naar het oordeel van de Gemeente e/o de Minister aangewezen is, zullen hierover onderling vooraf afspraken worden gemaakt.

5. De Gemeente verleent medewerking aan de evaluatie van de Proeftuin. Over de wijze van evaluatie worden tussen de Minister en de Gemeente nadere afspraken gemaakt.
6. De Gemeente wijst een contactpersoon aan voor het Programma Aardgasvrije Wijken en in het bijzonder het Kennis- en Leerprogramma.

Artikel 4 Inzet en acties van de Minister

1. De Minister richt in samenwerking met de Minister van Economische Zaken en Klimaat, het Interprovinciaal Overleg, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen het Programma Aardgasvrije Wijken in en stelt ten behoeve hiervan een programmaplan op. Dit programmaplan wordt mede in het kader van het Interbestuurlijk Programma en het Klimaatakkoord uitgewerkt.
2. De Minister financiert het Kennis- en Leerprogramma. Het Kennis- en Leerprogramma is onderdeel van het Programma Aardgasvrije Wijken en staat onder trekkerschap van de Vereniging Nederlandse Gemeenten. Het Kennis- en Leerprogramma heeft als doel het opdoen en verspreiden van kennis en leerervaringen om inzicht te verkrijgen op welke wijze de wijkgerichte aanpak kan worden ingericht en opgeschaald.
3. De uitvoering, voortgang en realisatie van de Proeftuin wordt gedurende de looptijd van dit convenant door of in opdracht van de Minister gemonitord. De resultaten van deze monitor kunnen aanleiding zijn om de activiteiten tussentijds bij te sturen.
4. De Minister evalueert de uitvoering en werking van de Proeftuin op nader te bepalen wijze.
5. De Minister zorgt dat bij het verwerken van gegevens geen persoonsgegevens of bedrijfsgevoelige informatie openbaar wordt gemaakt.

OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 5 Financiële verantwoording

De financiële verantwoording over de besteding van de Decentralisatie-uitkering verloopt via de jaarrekening van de Gemeente.

Artikel 6 Staatssteunregels

De staatssteunregels zijn neergelegd in de artikelen 107, 108 en 109 Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU). Bij het verlenen van steun neemt de Gemeente

deze bepalingen in acht. De Gemeente is verantwoordelijk voor de naleving en een correcte toepassing van de staatssteunregels. Een algemene uitleg over staatssteun staat in de Handreiking staatssteun voor de overheid (<https://europadecentraal.nl/wp-content/uploads/2017/01/Handreiking-Staatssteun-2016.pdf>). Voor algemene informatie kan de Gemeente terecht bij het Kenniscentrum Europa Decentraal (www.europadecentraal.nl).

Artikel 7 Gewijzigde of onvoorziene omstandigheden

1. Partijen treden met elkaar in overleg indien zich onvoorziene omstandigheden voordoen, die wezenlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van dit convenant.
2. Het in het eerste lid bedoelde overleg vindt plaats binnen een maand nadat een Partij de wens hiertoe aan de andere Partij schriftelijk kenbaar heeft gemaakt.

Artikel 8 Wijziging

1. Elke Partij kan de andere Partij schriftelijk verzoeken het convenant te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen een maand nadat een Partij de wens daartoe aan de andere Partij schriftelijk heeft meegedeeld.
3. De wijziging en de verklaring tot instemming worden als bijlage aan het convenant gehecht.

Artikel 9 Ongeldigheid

Indien een bepaling van dit convenant in enige mate als nietig, vernietigbaar, ongeldig, onwettig of anderszins als niet-bindend moet worden beschouwd, wordt die bepaling, voor zover nodig, uit dit convenant verwijderd en vervangen door een bepaling die wel bindend en rechtsgeldig is en die de inhoud van de niet-geldige bepaling zoveel mogelijk benadert. Het overige deel van het convenant blijft in een dergelijke situatie ongewijzigd.

SLOTBEPALINGEN

Artikel 10 Inwerkingtreding en looptijd

1. Dit convenant treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en eindigt op 31 december van het in artikel 3, eerste lid, van dit convenant genoemde jaartal van aardgasvrij maken van de Wijk.

2. Na afloop van de in het eerste lid genoemde duur wordt dit convenant voortgezet indien en zolang de Wijk, of een gedeelte daarvan, niet conform het Uitvoeringsplan aardgasvrij is gemaakt. Het convenant eindigt uiterlijk op 1 januari 2030.
3. Partijen nemen de uitvoering van alle in dit convenant genoemde afspraken zo snel mogelijk na de ondertekening ter hand.

Artikel 11 Bijlage

De volgende bij dit convenant behorende bijlage maakt integraal onderdeel uit van dit convenant:

Bijlage: Welke staatssteunbeperkingen en mogelijkheden zijn er als de gemeente subsidie wil geven aan eigenaar-bewoners, woningcorporaties of commerciële gebouweigenaren uit de decentralisatie-uitkering van BZK aan gemeenten voor aardgasvrije wijken?

Ingeval van strijdigheid tussen het bepaalde in de bijlage en het convenant prevaleert het convenant.

Artikel 12 Toepasselijk recht

Op dit convenant is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.

Artikel 13 Publicatie in de Staatscourant

1. Binnen een maand na ondertekening van dit convenant wordt de zakelijke inhoud daarvan gepubliceerd in de Staatscourant en wordt de integrale tekst daarvan gepubliceerd op www.100aardgasvrijewijken.nl. In de Staatscourant wordt tevens verwezen naar voornoemde website voor de integrale tekst.
2. Bij wijzigingen in het convenant vindt het eerste lid overeenkomstige toepassing.

Aardgasvrij te maken wijk Nijverheid in de gemeente Hengelo (Ov)

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

Op, te Den Haag

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

.....
mevrouw drs. K.H. Ollongren

Op 19 december 2018, te Hengelo

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Hengelo (Ov),
namens deze,

.....
de heer Claudio Bruggink

ONTVANGEN - 4 OKT. 2018

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Het college van burgemeester en wethouders
In afschrift aan de gemeentesecretaris

S058275

DGBRW

Bouwen en
Energie/Programma
Aardgasvrije Wijken

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.100aardgasvrijewijken.nl

Contactpersoon

Via: paw@minbzk.nl

Kenmerk

2018-0000789892

Uw kenmerk

Datum

2 OKT 2018

Betreft

Bekendmaking selectie Programma Aardgasvrije Wijken

Geacht college,

U heeft een aanvraag ingediend voor een decentralisatie-uitkering voor een grootschalige proeftuin in het kader van het Programma Aardgasvrije Wijken in uw gemeente. Een adviescommissie, die bestaat uit programmapartners, stakeholders en deskundigen, heeft zich afgelopen zomer gebogen over de 75 aanvragen die zijn ingediend. Onlangs heeft de commissie aan mij advies uitgebracht.

Op basis van het unanieme advies van de commissie heb ik besloten uw gemeente te selecteren voor een grootschalige proeftuin met een aardgasvrije wijk.

Alle ingediende aanvragen zijn in de eerste plaats beoordeeld op de kwaliteit van het plan, onder meer met de volgende criteria: spoedige realisatie, bestuurlijke steun in de gemeente, betrokkenheid en draagvlak bij burgers en bedrijven en andere stakeholders, de technische en financiële onderbouwing van het uitvoeringsplan en de gevraagde rijksbijdrage, ook in relatie tot het aantal gebouwen. Vervolgens is een nadere selectie gemaakt gericht op een zo goed en zo breed mogelijk leereffect.

In deze fase is gekeken naar voldoende regionale spreiding, met als uitgangspunt minimaal één proeftuin per provincie. Ook is gelet op voldoende variatie in techniek en aanpak. Tevens is rekening gehouden met een evenwichtige verdeling over koop- en huurwoningen en andere (utiliteits-) gebouwen, voldoende diversiteit in gemeentegrootte en een mix van stedelijk en landelijk gebied. Voor zover mogelijk is ook gekeken naar de wijze waarop het aardgasvrij maken van de wijk is verbonden met andere opgaven in de wijk. Vanzelfsprekend is bij de selectie tenslotte rekening gehouden met de toezeggingen aan de vier gemeenten in Groningen en aan Rotterdam met betrekking tot een wijk in Rotterdam-Zuid. Met de huidige selectie is geborgd dat het met de proeftuinen beoogde leereffect maximaal wordt bereikt.

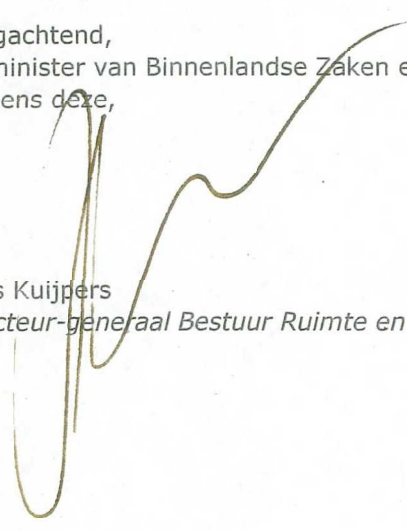
DGBRW
Bouwen en
Energie/Programma
Aardgasvrije Wijken

Kenmerk
2018-0000789892

U wordt in oktober nader geïnformeerd over de hoogte en wijze van uitkering van de decentralisatie-uitkering. U ontvangt dan tevens meer informatie over het convenant dat in het kader van het Programma Aardgasvrije Wijken met alle geselecteerde gemeenten zal worden afgesloten.

Op korte termijn wordt een eerste (ambtelijke) kennismaking georganiseerd met de geselecteerde gemeenten. U ontvangt hiervoor binnenkort een uitnodiging.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Namens deze,

Chris Kuijpers
Directeur-generaal Bestuur Ruimte en Wonen

PostNL
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

Gemeente Hengelo (OV)
Het College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 18
7550 AA HENGEL0 (OV)

RX3CC #5321X0X#00#0000#

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag

PostNL
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

Gemeente Hengelo (OV)
T.a.v. de Gemeentesecretaris
Postbus 18
7550 AA HENGELO (OV)

RX3CC #5321XDX#00#0000#

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag